

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre. . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYVÉZ:
pénteken és minden törvény-
hatóság bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi nyomda.

Ide küldendő a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KOZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** — Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI NYOMDA.**

Városaink szépítése.

(L.) Sehoh sem aktuálisabb felidézni a mult század nagy hatásu emberének, Ruskinnek, az «örök szép» hirdetőjének személetét, mint nálunk. Mennye alkaluazható ma is elítélő véleménye arról a közönyösségről, melyet az emberek hajlandók tanusítani az épületeknek, mindennapi környezetüknek izlésés, szép megalkotása iránt. Az a sok tetetés, erőszakos tetszelgés, melyet a legnagyobb izléstelenességgel követnek el az utcaszorok házainak külső kén, valósággal ellene tör, a finomodott izlés minden értékes következményének, a természetes nyíltságának, a kedély melegségének. Mennye hiányzik ma egy olyan Ruskin, aki hatással hirdeténe tovább a feledésbe merülő eszméket.

Aki a vidéki városokat közelebből ismeri, bizonyoságot tehet arról, hogy csak a legutolsó években tapasztalhatjuk egyik-másik jelentékenyebb városban az érettebb, kiforrott izlésnek nyomát, szétszórt példát a városépítés és az annak alkátrésztét képező egyes építkezés-eknél; de még mindig csak ritka példát a művészi építkezésnek. Nem is azokról a nagyszabásu, rendkívüli és egy vidéki város anyagi viszonyait messze felülmúló városrendezési és ujjalkotással összefüggő munkálatokra czélzok, melyek százezrek, sőt milliókat anyek el, amínó átalkalutások csakis egy fejlett, nagykiterjedésű és forgalmu, jelentékeny városnál lehetségesek és szükségesek, hanem csakis azon művészi követelményekre kívánok utalni, melyek egy kisebb város, sőt község szerény keretében is könnyen érvényesülhetnek, sőt kell, hogy helyet találjanak.

Ahoh, hogy minden város a természetes és folytonos növekedéssel együtt egyszersmind az ásthetikai követelményeket is kielégítve fejlődjék, ehhez első sorban oly városrendezési s szabályozási tervnek kell rendelkezésre állni, mely anélkül, hogy századokra írja elő a fejlődést az építkezésben, helyes programot nyújt a városok közegészségi, forgalmi, közgazdasági és művészi igényeik kielégítésére, amelybe a legközelebbi 25—50 évi fejlődése az építkezésnek minden tekintetben helyesen és czélszerűen beillesztődik legyen. Így vehetünk véget ama ötletzerű, máról holnapra szóló, egyes házhelekre vonatkozó szabályozások, mely mellett a mai megállapodásunkhoz a másnap szükséges szomszédos telek közléstől hozzáillesztése és szabályozása a lehetetlenséggel határos.

Az hiszem, minden olvasó a saját városából vagy községéből több erre löl példával illusztrálhatna eme állításomat, amelynél jobbat, dicseletelmeltőbb fővárosunktól és annak egyik legutóbbi szabályozási részletéről — értem a közismert Eskütéri-hid környékét, a Kossuth Lajos-utczával — sem lehet mondani, amelyben egy az előre nem látás, mint a takarékosság parancsoló kényszerre s a szükkeblőség megakadályozta, hogy páratlan szépségű fővárosunk egyik legmonumentálisabb és világhírű alkotása, az Eskütéri hid, egész környezetével egy érvényesülhessen, amint lehetett volna. Amin pedig már többet nem segíthetni. A részletekre nem terjeszkedem ki, mert azok közismeretek.

Egy város, városrészes vagy utca szabályozása távolról sem igényli azt, hogy mindenáron egyenes vonalban rendeztessék. Mert ez épen olyan unalmas, mint egy hosszú utca, melynél az összes épületek emeletsorai, főpárkányai mind egy

magasságúak és egy nagy kaszárnya képét nyujtik. A polingonalaku körutaknak épen az az előnyük, hogy folyton változó képet adnak, mivel mindig az utnak egy-egy újabb szakasza látható, melyen a szem kellemesen pihenhet meg, másrészt közfoglalmi szempontból ama előnye is van, hogy miután távolabbi városrészeket köt össze, egyszersmind a főforgalom gyors és akadálytalan lebonyolításának legthatékonyabb eszköze.

Es ha az ásthetikai szempont a beépített városrészekben nem követeli az utca egyenes vonalozását, még kevésbé kell erre törekedni parkok és ligeteknél, melyeknél a természet által nyujtott szépet, kellemet és változatost így mesterségesen unalmassá tennék, sőt meglevő ligetek ily alapon való modernizálása, meglevő, sokszor százados fák pusztításával kapcsolatos s ennek erőszakos keresztülvitele valóságos vandálistusnak nevezhető. A sok tekervényes ut még a legkisebb parkot is mintegy mesterségesen megnagyobbítja, különösen ha az ut két oldalán fák, sűrűbb bokrok vannak, amely optikai csalódásra, — a nagytásra — amugy is a legtöbb városi park nagyon is rászorul.

A művészi szempontnak az egész városrendezési terven teljesen érvényesülnie kell, annak minden részletén, az utcákon, kötérek, középületek, parkok, szorok, hidak, nyilvános kuta, közvilágítási berendezésnél, a város jövő fejlődését, terjeszkedését figyelembe véve, egy, hogy minden meglepetés ki legyen zárva.

A hatóságának különös figyelmébe ajánlható a régi — és a hozzá nem érő laikus szemében oly kopott, régi emlékek, épületek gondos és kegyetlen megőrzése. Mily jól esik az utasnak, ha a sok modern város után végre ujat, t. i. egy régi várost láthat, például a sok német város közt a hírneves Nürnberget, melyben minden régiséget, emléket oly becsben tartanak, oly kegyelettel őrznek, melyet évenként az éhes szemtek százezrei keresnek fel, hogy az ujan is a régít utánozzák.

Németország több városában szabályrendelet védi a régi emlékek fenntartását.

Hazánkban több város van, mely természeti szépsége mellett, régi emlékekben kiválóan gazdag és érdekességben bátran felveheti a versenyt sok külföldi várossal, melyeket az idegenek százezrei keresnek fel, mivel azok ismertetéséről, szépségeinek, emlékeinek megismeréséről az ismert piros könyvek után bőven gondoskodnak.

Ugy tudom, hogy nálunk a Műemlékek Országos Bizottsága tartja számon hazánk műemlékeit, melyeket áldozatok árán is fenn kell tartanunk. Nincs tudomásunk azonban arról, hogy léteznék a szépet, a nemes ösdiért lelkesítő művelt közönség részére egy könnyen megszerezhető oly könyv, melyben az ily műemlékek czélszerűen csoportosítva és illusztrációkkal s magyarázatokkal ellátva összegyűjtve lennének, ami pedig igen egyszerű módja volna az olvasók, az ifjuság hazafias és a szép iránti érzésének nevelésére.

Hogy csak egy példáját említsem annak, hogy hazánk legérdekesebb, gyönyörű fekvésű és emlékekben gazdag városai mennyire ismeretlenek és egyik-másik régi emléket mily könnyedén pusztítanak el, rámutathatok Selmeczbányára, ez ósregi bányavárosra, mely páratlan szép panorámája mellett emlékekben, — miut a régi Vár, a Leányvár, a Kalvária, a város kapui, bástyái, szobrai stb. — is gazdag, hogy érde-

kességében sok, e miatt látogatott, német várost messze felülmúl. Elégé nem menthető, hogy a város u. n. alsó »Szent-Antal kapu«-ját forgalmi okokból lerombolták.

Mily kegyelettel érzik ellenben az ily becses régiségeket München, Köln, Prága stb.

Ha már újak alkotására nem telik, tartsuk meg a régiekből azt, amit műbecsben úgy sem érünk utól. Az emlékeket összegyűjténi, az illusztrációkat rövid néhány soros magyarázattal ellátva iskoláink folyosóin, kasznók, olvasókörökben kifüggeszteni kellene, hol mindenki könnyű szerrel, játszva megismerne azokat és a történelemben a hazafiség s az esztétika védőnédk lennének.

De csaknem eltértem tárgyamtól, hogy mely módon lehetne a városokat könnyen és olcsó módon szépiteni? Mert tenni kell valamit, hogy minden egyes építmény a művészi igényeknek is teljesen megfeleljen és véget vessünk ama helyzetnek, hogy egész községeket, városokat ahhoz nem értő laikus tervezők, ugyanazon néhány betanult díszítmények alkalmazása és variálásával, tönkre építsenek. A hivatott hatóságok és közegiek két módon folyhatnak be e téren és pedig, az emelendő épületek stb. bemutatott terveinek esztétikai szempontból való megbírálásával s e mellett buzdítással, serkentéssel.

Tudom, hogy nehézségbe ütközik egy építési szabályzatba belefoglalni azt, hogy egy épület mily mérvű, foku művészi igényeket elégítsen ki és nehéz precíz megállapítani, hogy jogosan meg a legegyszerűbb építménytől is mit lehet követelni, de jogos ama igény, hogy a készítőndő épületről egy hí terv, kép nyújtandó be, melytől csakis a mi előnyére legyen eltérésnek helye és ha a terv architektonikus szempontból nem jó, ugy a kellő átdolgozás végett visszaadandó.

Másik sokk hathatósabb eszköz a buzdítás. Külföldi városok, Brüsszel, Páris mintájára járhatnak el kicsinyben, hol éventeként a legsikerültebb mű tervezője és építőterve kitüntetésben részesül.

Brüsszelben a város egyik legszebb utcájának — a nagyszépüdmű volt polgármesterükről, Anspachról elnevezett egyik legelőkelőbb utca házainak minél szebbé tetele végett száz-ezer frankos díjak voltak kifizetve a legszebb épületekre; melyet felérésben a háztulajdonosok, felérésben az építők kaptak.

De meg is látszik az eredmény. Ha nálunk kicsinyben hasonlóképen járnánk el, akkor az eljárás és buzdítás nem lesz meddő és az épületeken az egészséges, nemes verseny maradóndó nyoma lesz látható.

Az eljárás tehát ez lenne. Minden város, nagyságához és anyagi erejéhez mérten kifizetné néhány díjat, például kettőt, és pedig akként, hogy egy díj jutna a kisebb, olcsóbb épületek tervezője és építőterveinek, hol a rendelkezésre álló kis építési összegből nem áll módjában az építésnek azt oly szépen produkálni, amint kedvezőbb viszonyok mellett képes lett volna. A másik díj nagyobb és költségesebb épületekre szólna. Hogy hozzávetőlegesen határvonalat is szabjunk, czél szerű lenne 20—25,000 koronán aluli és felüli költségeket alapul venni. Magától értetődik, hogy a versenyből a városok és községek által emelt pályázat után beszerzett tervek alapján emelt középületek versenyen kívül állnának.

Ily buzdítás mellett még egy községben emelendő épületek is állandó és nemes versenyben állnának egymással, melylyel egy csapásra véget vennék ama szegényes külsejű, gyarkori izéletlenség és unalmasságnak.

Ez volna ama eszköz, melyet ha a hatóság és a művelt városi és építőtt közönség felkarolnak, magavéde tesznek, az építészeti karnak tágabb és ama működési tere nyílnék, melyre hivatott. Hogy az ily felogás gyökeret verjen a közönségben, ahhoz izélet és a szép iránti szeretetet nevelni, terjesztetni kell.

Bámulatos ama közöny, melylyel még intelligensebb építetők is e szempontból viselkednek és nyílvánítják ama határozott, megrögzött véleményüket, hogy a lényeg az építménynél a beosztás, hiszen azt bérlik, nem a homlokzatot. De hogy egy művészi alkotásnak szellemi, de sőt anyagi értéke is van, ehz műveltség, szép iránti érzék szükséges.

Végre figyelmeztetnem a hatóság és közönségnek ama körülmény, hogy általában nem ezekről van szó, hanem az építkezés összeg néhány szerény százalékáról, ami egy 10,000 frtos épületnél mintegy 500, egy 50,000 frtosnál mintegy 2,000 forint.

Ha az itt elmondottakat hatóságok és a közönség egyaránt meg fogja érteni, csak akkor fog minden város fejlődésével és növekedésével karöltve egyszersmind szépülni, érdekes és változatos lenni.

Városok, községek, építetők, áldozatok az esztétika oltárán!

Debreczen vízvezetéke és csatornázása.

Ira: Dr. Burger Ferenc.

— Első közlemény. —

Sokat eldicseksezenek ma már kivált hygienikusok, hogy rég tu vagunk ama koron, midőn: még nem terjedt az egyéni érdek és érdeklődés határán túl az egészségügyi követelmények iránti érzék, sőt nyakig vagynak a szociális vagy községességűben.

Megvallom, hogy valahányszor ilyen és eféleték különben igen tisztés tudós hygienikusoktól olvastam, nehezen fojthattam el egy-egy kiseresny mosolyt és valahányszor egy-egy kifejezetten egészségügyi községességletért kell sikra szállanom, mindig bosszankodva gondolok rá: mért is nincsen hát ama zold azzal mellől bőlcselkedő ily uraknak legalább némileg igazuk.

Mily könnyű terem volna pl. ma is e munkában, ha a mi közönségünk ama tételnek legalább igazságot ismerné el — belátva, hogy senkire sem lehet közömbös felebarátja vagy közelebb-távolabb lakó szomszédja betegsége, meg kevésbé valamely betegség elterjedése, befészkölődése nemcsak örök dicső humanus érzésből, de leghitványabb önzésből sem, mert kiszámíthatatlan a végezt utáni s nem lehetosen tudni, kit? mikor? és honnan? éri utól a baj. Azt is bevallom, hogy midőn mint kezelő orvos, telve idealizmussal szakom iránt és kivált a hygienia magasztos teteleinek teljesen szines, eleven tudatával az Aldunánál kalandoztam, könnybe lábadtak szemem a régi rómaiak aquae-duct-jainak és utjainak romjait szemlélve, elmerengvén mennyire föltűnő állhattat ama nép tudásban és polgárosságában, ly ily közművekről gondoskodott még távol eső meghódított tartom nyában is? Mert tény az, ahol azok tábor (castrum) ütöttek, de még inkább ahol a római polgárok megtelepedve állandó otthon alkottak, első feladatukká tették a talajt, levezető csatornákkal minden szentkelt megisztatni és lehetőleg jó ivó vizet szerezve állandó vízvezetékét alkotni, mely egyben a csatornák öblintésével a talaj állandó tisztántartására is szolgál.

Nem is bocsulta meg magát talán semmi sem oly kegyetlenül az emberiség, mint ama ez okon és alapon is klasszikus kor tradiczióitól és vallási erkölcsi törvényeitől való eltávolodása, melyekben ma is bámulatot keltő részletséggel vannak községességi, de kivált köztisztasági szabályok előírva és aminek folyományaképpen ök már elősoraug közügynek minősítettek jó, tiszta és egészséges ivóviz beszerzését és gondos öblintésével ellátott csatornarendszer kiépítésével a talaj szennyvezetésének megállítását.

Talán csak rajongásom a természet erőit és tiszteletem azok bölcs berendezéséért mondatja azt velem; de nekem szent meggyőződés, hogy a létünk századok, kivált a legutóbbiak sok-sok mérhetetlen gyász és szenvedés, — élet- és vagyonpusztulást okozott nagy országgokra, sőt világszerekre kiterjedő járványai és vérszei, ha nem is kizárólag, de jó részben abban lelnek magyarázataikat.

El sem képzelhető, minthogy ama klasszikus kor legujabbban feltárt műzimeinek elpusztítása anélkül, hogy hasonló vagy még jobbakból pótolattak volna: az elő és mind inkább szaporodó, a polgárossággal mindinkább egyes helyek és vidékeken tömörülő emberiségre csak vést-hozó lehetett.

Azonban még a régi rómaiak feltárt aquae-duct-jai sem legrégőbb emlékei am az emberiség ez irány védekezésének, mert jóval előbb az egyiptomiak, asszirok, a babiloniak és görögöknek is voltak hasonló alkotásai, melyk mindannyian fényes bizonyítékai, miszerint ama kor rendezett viszonyok közt élő népének kiváló gondját képezte táborak, városok és falvaik jó vízzel való ellátása és a szennyviznek alkalmas csatornahálózattal eltávolítása, ártalmatlanná tétele.

A jó ivóviznek kellő mennyiségben beszerzése és mindenek által olcsón és könnyen hozzáférhetővé tetele mily kiváló fontosság, mindennél előbbvaló községességlet képez, talán fölsőleges is magyarázom; némelyek, kivált a gyengébbek kedvéért mégis értékelenek kell más indokokból is; de már itt előre bocsátom, hogy nálunk Debreczenben saját speciális indokai is vannak ennek, t. i.: a talaj szennyvizeink, nemkülönben minden állati és emberi váladékunknak levezetésére alkalmas csatornahálózat folytonos öblintésével, a por és piszok távoltartásával, köztisztasági és tüveszély esetére bő vízforrásoknak létesítésével

MEGHIVÓ.

A Debreczeni Hitelbank Részvénytársaság

folyó hó 20-án d. e. 10 órakor

Debreczenben, Hajdúvármegye közgyűlési termében tartja

Alakuló Közgyűlését,

melyre az összes részvényesek ezuton is meghívotnak.

Debreczen, 1904. november hó 10-én.

Az alapítók nevében:

Dr. Kenézy Gyula.*Tárgy:*

1. Jelentés a részvényjegyzésekről és teljesített befizetésekről.
2. Határozathozatal a megalakulás tárgyában.
3. Az alapszabályok megállapítása
4. Bejelentése az alapítók által kinevezett igazgatóságnak.
5. Igazgatósági tanács választása.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Határozathozatal az alapítóknak adandó felmentvény tárgyában

Jegyzet. A kereskedelmi törvény 115 §-a értelmében az alakuló közgyűlésen minden aláírt részvény egy szavazatot ad, de tíz szavazatnál többet senki sem gyakorolhat.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet

1905 január hó 1-én megnyitja a második évtársulatát.

Felhívjuk Debreczen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatra való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet egy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy daczára rövid egy esztendei fennállásának, tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 törzsbetétre több mint 120,000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, **600,000 korona törzsbetét tőkének felel meg.**

Egy törzsbetétre hetenként át éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő.

Az így összegyűlt törzstőke várható haszoneredménye, mely mint már eddig megállapítható, 6% kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetéteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig: előlegképen befizetésük $\frac{1}{10}$ része erejéig, megfelelő kezések jótállása mellett, továbbá arany-, ezüstnemű és érték-papír zálogra, végül jelzálogra.

A kölcsönök kamatai egy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizethetők és e mellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatra belépő tag már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek, mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetekeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatra való belépés iránt az intézet helyiségében (Piacz-utca 26. sz., főtözsde épületében) bármely nap délelőtt egy mint délután eszközölhetők.

Debreczen, 1904 november hó.

Dr. Révy Nándor, jogtanácsos.

Dr. Brukner Ernő, elnök.

== Pongrácz Géza ==

papír gyárakárában DEBRECZEN, „Bika-

szálló mellett:

legdivatosabb dobozos levél-
papírok, vízfestészeti virág- és
tájkép minták, legújabb fran-
czia sportképek, dr. Schön-
feld-féle olajfestékek és víz-
sznak; angol, svéd és solingeni,
zsebkések; helybeli és alkalmi
képes levelezőlapok egyedül
nagy választékban.

60 krajczár

egy liter legfinomabb

anthracen-tenta.

Piacz-utca 12.

(Stenczinger-ház)

a papírkereskedésben.

Nagy alkalmi könyvbazár.

Üzletünk áthelyezése alkalmából, régi Piacz-utcai helyi-
ségünkben nagy tömeg felhalmozott

könyvet, zeneművet, képet, papírart stb.
beszerzési áron alul árusítunk el.

Árak már 5 fillértől kezdve.

Ezen bazár csak rövid ideig áll fenn és így kérjük ezen
kezdvező alkalmat mielőbb felhasználni.

Teljes tisztelettel

László Albert és Társa

Hegedüs S. és Sándor I.

könyv- és papírkereskedése Debreczenben, a Kisleplommal szemben.

A főpiaczi üzlethelyiségünk kiadó.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYŐR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselet: Debreczen és Hajdumegye részére: LUKÁCS VILMOSNÁL, Hatvan-utca 5.

Márványmozaiklap.

Műkö- és Cementtárgyár.

Beton és vasbeton.

Építési vállalat.

Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **kar-**
mantus és **csömösztölt** Cze-
mentcsövek, Csatornázás.

Beton és Granitto Ferrazo burkoló
munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstaklatást megszüntet.

Felhívás.

A Debreczeni Kölcsönös-Segélyző-Egylet

mint kortától felelősséggel alakult szövetkezet, alapszabályai értelmében

1905 január hó 1-én nyitja meg a **XXII-ik** évtársulatot.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és a heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá, hogy apró kötelező betétekkel a takarékoságra még a szegényebbeknek is alkalmat szolgáltatasson.

Törzsbetét tőlünk közel 5 millió koronát tesz, melyek tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.

Egyletünknek jelenleg 8200 tagja van, akik 12,000 betéti könyvcsekkel 75,000 törlesztőt fizetnek.

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

Egy törzsbetét 40 fillér (20 krajczár) heti befizetésre kötelez.

Egy-egy évtársulat 10 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi hasznorendményből törzsbetétük arányában reá eső részet megkapja és így az élvesszt kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott hasznorendmény mindenkor a befizetett összeg 6%, kamatos-kamatjának felét meg, noha kölcsönök után 6%, -os kamatot számítunk.

A szövetkezet egyenlő jogú tagja az is, ki egy vagy több üzletre szíveskedésére kötelezi magát. Egy üzletre szíveskedés értéke 120 korona, mely havonként 5 koronát, vagy tetszés szerinti nagyobb részekben is befizethető.

Tagjaink könyvelésére 1905 január hó 1-től kamatszámolási kölcsönöket folyósítunk, a tag külön kamatot nem fizet, kölcsönét kamatlevonás nélkül kapja és az esedékes kamat a heti befizetésekkel számolatik el. 100 korona kölcsön 6 év alatt kamattal együtt heti 40 fillér fizetéssel törleszhető. — Előrendű bekebelezések mellett ugyanezen alapon 12 év alatti törzsbetét vagy üzletre szíveskedés után egyszerűsített 1000 korona heti 2 korona 40 fillér fizetése mellett törleszhető, a végelszámolású a tag javára mutatózó összeg, mely betétünként körülbelül 4—5 korona lehet, részre kifizetetik. — Minden tag a belépőkor, minden egyes törzsbetét vagy üzletre szíveskedés beírásakor 40 fillér (20 krajczár) beírásdíjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik. A vesztéségi tartalék- és nyugdíjalap összege már 135,000 korona tesz. — A XVI-ik, vagyis 1899-iki évtársulat végleges elszámolása és kifizetése 1905. évi február hó végén történik. — Vidéki tagoknak díjmentesen adunk postatakarékpénztári befizetési lapokat. — Debreczen, 1904 november hóban.

Fenyéri Zádor Lajos, elnök.

Dr. Szántó Sámuel, igazgató.

Uj tagok már most felvétetnek az egylet helyiségében

(Zádor Lajos ur házában Kossuth-utca 11-ik szám udvari keresztépülete első emeletén).

Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak.

MIHALOVITS J.

Ha gyermekével csukamajolajat akar rendelni, szívesen beviszém a
Mihalovits-féle zellen és szaglatlan

csukamajolajat.

mellyet a gyermekek szívesen veszenek be, minthát annak semmi kellemetlen íze, sem szaga sincsen.
1 üveg ára 1 korona 20 fillér.

Kapható:
MIHALOVITS J. a „Kigyó”-hoz
ex. gyógyszerárban Debreczen,
FOMÉ, a Városházánál szemben.

Porcellán kályhák budweissi és honi gyártmányokban.

Cserépkályhák átrakásánál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a feltűnést keltő új találmányu **multiplikátor** betétet felelősség mellett ajánlom.

Meidinger rendszerű, valamint multiplikátor-betétű köpenyes kályhák, aczel és zománcozott köpennyel.

Konyhák, magyar tornyos és francia rendszerben, valamint porcellán burkolatban.

Fürdőkádak horganylemezből, festve és fűtőkészülékkel, valamint porcellán burkolattal.

Vas- és rézbutorok legnagyobb raktára.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Tóth Gyula Debreczen, Piac-u. 20., 27.

Az üzlet teljes felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

Végkiárulás!!

SZIFFT ALADÁR

Piacz-utca 24. sz.

Schroll-féle chiffonok és vásznak, női és férfi fehérnemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövedtek és posztók, téli fej-és nagykendők, asztalmenték és ágyszerítők, batiztok, cartonok, zefírek, czerina pique és velour barcetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, kesztyűk, harisnyák és kötények, bélesek és rövidárk stb.

Az összes raktáron levő áruk gyári áron alul végkiárúsíttatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt eladó. — Az üzlet-helyiség kiadó.

SZIFFT ALADAR,

Piacz-utca 24. szám.

Ruhafestő
és vegyszertel tisztító intézet

HABÉCZY
ANTAL

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42-ik sz.

Telefon 323.

Fehérnemű
Gőzmosoda!!!

A gázkandallóval
való fűtés

a legszebb,
legbiztosabb,
és legjobban
szabályozható

nem füstöl, nem kormoz, nem
szemetel, nem rongja a levegőt,

diszita a lakást,

nem drágább a fa-
tüzelésnél.

Berendezése megrendelhető a
légszuszgymál.

Őszi és téli divatujdonságok legnagyobb választékban, legolcsóbban Hajdu-és Biharmegye elismert legnagyobb

női- és leány-felöltők, kalapok áruházában

RÓZSA LAJOS

Debreczen, Kistemplom-bazár szerezhető be.

1904-re.

1904-re.